

Ks. Roman Krawczyk, *Pozdrowienie Anielskie. Litania Loretańska. Różaniec*, Siedlce 2017, ss. 170. ISBN 978-83-65414-1

Publikacja ks. prof. R. Krawczyka, *Pozdrowienie Anielskie. Litania Loretańska. Różaniec*, Siedlce 2017 wpisuje się w serię publikacji tego autora dedykowanych biblijnym korzeniom modlitw Kościoła. Można zatem stwierdzić, że jest to kontynuacja rozpoczętego dzieła. Ze względu na podjętą tematykę publikacja ta jest kierowana zarówno do duszpasterzy, wiernych jak i osób zajmujących się pogłębioną refleksją teologiczną. Jest struktura jest jasna i odpowiada tytułowi książki. Część pierwsza nosi tytuł *Pozdrowienie Anielskie* i jest dedykowana analizie modlitwy *Zdrowaś Maryja* (s. 15–74). Zawiera ona jedenaście paragrafów poprzedzonych wprowadzeniem. W paragrafie pierwszym ks. prof. Krawczyk omawia strukturę najbardziej znanej modlitwy maryjnej. Następne paragrafy zawierają komentarz biblijno-teologiczny do poszczególnych wezwań zawartych w modlitwie *Zdrowaś Maryja*. Są one omawiane bardzo dokładnie, a niektóre z nich zostały podzielone na mniejsze jednostki, bądź zostały poszerzone o omówienie szerszego kontekstu biblijnego związanego z użytymi w modlitwie wyrażeniami. Dzieje się tak w przypadku imienia Maryja (2.2.) czy części pozdrowienia „Pan z Tobą” (4.1.–4.3.). Np. w drugim przypadku omawia się oddzielnie samą biblijną koncepcję Boga jako Pana, oddzielnie wyrażenie „Pan z Tobą”, a temat poszerza omówienie biblijnego kontekstu mateuszowego sformułowania „Oto Ja jestem z wami” (Mt 28,20). Podobnie oddzielnie omawia się sformułowania w wezwaniach „Błogosławiona między niewiastami” (5.1.–5.2.); „Błogosławiony owoc żywota Twego Jezus” (5.1.–5.2.); „Błogosławiony owoc żywota Twego Jezus” (6.1.–6.2.); „Módl się za nami grzesznymi” (9.1.–9.2.) oraz „Teraz i w godzinę śmierci naszej” (10.1.–10.3.).

Część druga – *Litania Loretańska* (s. 77–117) zawiera wprowadzenie oraz trzy paragrafy. W paragrafie pierwszym ks. Krawczyk omawia wstęp do *Litanii*. Zawiera on krótką historię tej modlitwy z zaznaczeniem wezwań, które zostały do niej na przestrzeni wieków. W paragrafie drugim omówiono wezwania maryjne zawarte w *Litanii*. Zostały one podzielone w trzy bloki odpowiadające trzem punktom paragrafu: dogmatyczne (21 wezwań); historiozoficzne (17 wezwań) i eschatologiczne (14 wezwań). Drugą część publikacji zamyka paragraf dedykowany tekstowi błagalnemu zakończenia. Ze względu na charakter litanii obok sugestii o charakterze biblijno-teologicznym znaleźć można tu liczne informacje liturgiczne, historyczne i literacko-patriotyczne.

Ostatnia, trzecia część książki ks. prof. Krawczyka nosi tytuł *Różaniec* (s. 121–159). Obok wprowadzenia zawiera ona trzy paragrafy. Dwa pierwsze, *Pojęcie i geneza Różańca Świętego* oraz *Różaniec w nauczaniu papieży* posiadają charakter wprowadzający poszerzają perspektywę teologiczną i refleksję biblijno-

-pastoralną zawartą w paragrafie trzecim zatytułowanym *Analiza źródeł biblijnych różańca* (s. 127–159). Omówiono tu poszczególne części różańca oraz tajemnice różańca z nimi związane. Analiza poszczególnych tajemnic w perspektywie ich biblijnego pochodzenia jest zaprezentowana w sposób autorski i niezwykle ciekawy. Autor bazuje na wybranych tekstach starotestamentowych, które tworzą fundament wydarzeń i prawd nowotestamentowych zawartych w tajemnicach różańcowych. Np. przy tajemnicy *Zwiastowanie Pańskie* (Łk 1,26–28) omawia krótko pięć tekstów ze Starego Testamentu: *zwiastowanie radosnej nowiny o stworzeniu świata i człowieka* (Rdz 1,1–31); *zwiastowanie radosnej nowiny o odkupieniu człowieka* (Rdz 3,9–15); *zwiastowanie radosnej nowiny w przepowiadaniu Balaama* (Lb 24,1–9.15–17); *zwiastowanie radosnej nowiny o Emmanuelu* (Iz 7,10–14) oraz *zwiastowanie radosnej nowiny o Mesjaszu z Betlejem* (Mi 5,1–8). Ks. Krawczyk wskazuje na liczne związki tych tekstów nie tylko z omawianą właśnie tajemnicą różańca, ale z wielką swobodą poszerza jego tło teologiczno-biblijne wskazują na istniejące powiązania zarówno z innymi tekstami Starego jak i Nowego Testamentu. Dodatkowo, logiczny układ prezentowanych tekstów starotestamentowych umożliwia dostrzeżenie stopniowego przygotowania i rozwoju prawd, które swoją pełnię osiągają w Jezusie Chrystusie. Właśnie te tajemnice stanowią główną treść różańca.

Opracowanie ks. prof. Krawczyka jest niezwykle wartościowe i to z różnych powodów. Niektórym początkującym naukowcom, szczególnie biblistom, wydaje się, że zajmowanie się prostymi modlitwami Kościoła, nabożeństwami, pieśniami, elementami liturgii itd. nie może powinno stanowić przedmiotu analiz i badań. Jednak, jak uczy doświadczenie, wielu zasłużonych biblistów usilnie dąży do tego, by owoce ich badań naukowych przełożyć na język zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy, wspomóc duszpasterzy, podzielić się częścią własnego osobistego doświadczenia duchowego, które towarzyszy pogłębionym studiom biblijnym. Publikacja ks. prof. Romana Krawczyka należy do tej klasy pozycji książkowych, które odzwierciedlają nie tylko stan debaty na jakiś temat, ale są formą dzielenia się własnym doświadczeniem obcowania ze Słowem Bożym i realizacji własnego powołania życiowego. Według mojej oceny, publikacja ta należy do grupy publikacji biblijno-pastoralnych, które pozornie wydają się proste, jednak tchną wielką głębią. Stąd warto polecić kolejną publikację ks. Krawczyka, wszystkim, którzy poszukują wartościowego komentarza biblijnego do popularnych modlitw maryjnych.

Ks. dr hab. Marek Karczewski prof. UWM Olsztyn